THE
DICKRIS PUBLISHING CO.
628 Third Avenue,
NEW YORK CITY.

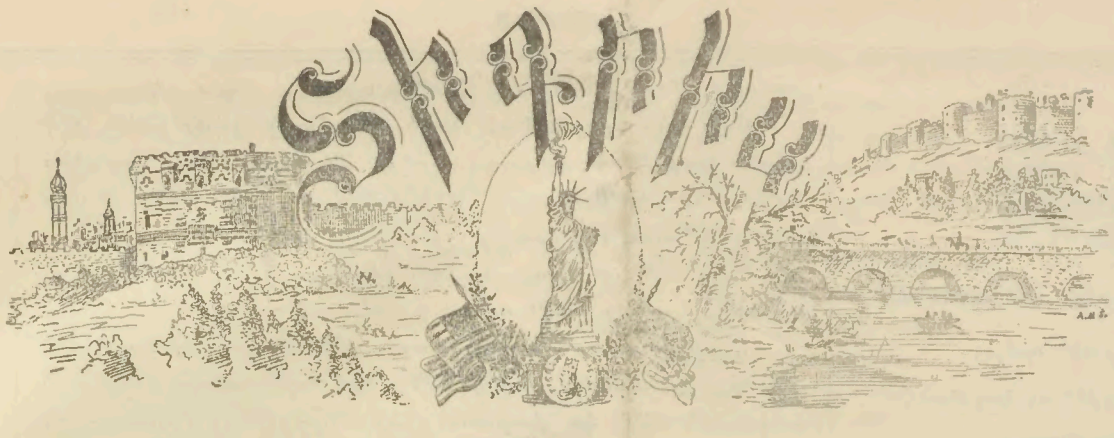

ՏԻԳՐԻՍԻ ՍԻՒՆԱԿՆԵՐԸ ԲԱՑ ԵՆ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ԱՌՋԵԻ։

ՇԱԲԱԹԱՓԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ա. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 8 — ՆԻՒ ԵՈՐՔ, ՅՈՒՆՎԱՐ 1, 1898 — ԳԻՆ 3 ՍԷՆԹ

ՄԿՐՏԻՉ ԾԱՌԱՑ ՅԻՍՈՒԱՅ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ԱՆՀԱՍԱՆԵԼԻ ԿԱՄՕՔՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՊԵՏ ԵՒ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ, ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՄԱԶԳԱԿԱՆ ՆԱԽԱՄԵԾԱՐ ԱԹՈՌՈՅ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՍՐԲՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ԷՋՄԻԱԾՆԻ։

ԲԱՐԵՇՆՈՐՀ Տ. ՄԱՇԹՈՑ Վարդապետի Փափաղեան Հոգեւոր Հովուի Հայոց Ուսթրը քաղաքի եւ շրջակայքին հարազատ որդւոյ Մայր Աթոռոյս՝ Հայրապետական օրհնութեամբ յայտ առնեմք.

Ցակն արկեալ ընդ յայտարարութիւն Ձեր տուեալ 'ի 28 Օգոստոսի, թիւ 102, հասու եղաք մանրամասն 'ի նը-մին բովանդակելոյ, որպէս առաջի արարեալ մեզ զընդհանուր նկարագիր ազգայնոց տեղւոյդ, որով և զգործունէութիւն Ձեր՝ հանդերձ զժուարութեանց և թիւրիմացութեանց, խնդրէք ընդ փոյթ տալ զկարեւոր մեր զհրահանգսն։ Առ այս բարուոք համարիմք զարդիս տալ զայսոսիկ հրահանգս, որպէս պատուէր քեզ վարել ըստ այսմ մինչ ց'առանձին ընտրութիւն Առաջնորդի և ընդհանուր վիճակաւորի համայն Հայոց նոր Աշխարհին։

Ա. Վասն կոչման Ձերոյ և պաշտաման՝ խնդրէք գիտել թէ զինչ անուամբ պարտիք յորջորջիլ և ստորագրել, զի բարձցին ընդ մէջ Ձեր և Հոգաբարձութեան եղեալ թիւրիմացութիւնք և աւելորդ վէճք. առ այս՝ որպէս յայտնեալ եմք նախորդ կոնդակաւ մերով՝ Թ. 385, պաշտօն Ձեր և կոչումն է Հոգեւոր Հովիւ Ուսթրը քաղաքի և շրջակայի'ցն՝ որք արտաքոյ Տ. Վաղինակ Վարդապետի գտանին, ունելով Ձեզ հաստատուն տեղի բնակութեան ընդ միշտ յՈւսթրը՝ ուրանօր հիմնեալ է Ս. Փրկիչ Եկեղեցին մեր։ Իսկ վասն հեռաւոր վայրացն՝ որք արտաքոյ իշխանութեան միւս վարդապետացն գտանին, ազատ էք և պարտաւոր յաճախել՝ յորժամ կարիքն և պէտք պահանջիցեն, մանաւանդ վասն Եկեղեցական օրինակատարութեանց, առ որ յատկապէս խնդրատու լինին ժողովուրդք հրաւիրագրաւ։

Բ. Ապաքէն պարտիք Դուք սիրով և համբերութեամբ շարունակել զտանձնեալ պաշտօնն Ձեր, որում արժանաւոր գտեալ զՁեզ կարգեալ եմք յայդմ, քանզի չի'ք կարիք զարդիս ծանրաբեռնել զժողովրդականս մեր՝ առաքմամբ այլ Տեղապահի կամ Հովուաւի։ Եւ վասն գումարման Ընդհանուր Երեսփոխանական ժողովոյ, որ ցանկայք և անհրաժեշտ համարիք վասն բարեկարգութեան և բարելաւութեան ժողովրդականաց մերոց, հաւան գտանիմք ընդ այդ միտս և պատուիրեմք Ձեզ նախապէս խորհրդակցիլ ընդ Հոգաբարձութեան քաղաքիդ և հաւանութեամբ նոցին և համերաշխութեամբ հրաւիրել, զի մի' ընդ այլ անախորժութեանց՝ բարդեսցին 'ի վերայ քո և այլ հոգ և ծանրութիւնք։ Եթէ արդարեւ Պատ. Հոգաբարձութիւն համաձայն գտանի այդմ գումարման՝ զոր աներկբայ եմք թէ անկասկած և նոքա ցանկան ընդհանուր բարեկարգութեան Ազգայնոց իւրեանց և բարեկարգութեան Եկեղեցւոյն, յայնժամ և յայն դէպս պարտիք հրաւիրել ընդ վիճակային պատգամաւորս և խորհրդականս եւ զՀովիւ վարդապետս նոցին եւ Քահանայս՝ Ձեզ վերապահելով անշուշտ Աթոռն Նախազահութեան յայսմ ժողովոյ՝ որքան եւ տեւեացէ։ Իսկ թէ խնդրէք 'ի մէնջ զցանկ ընտրելի Եպիսկոպոսաց եւ կարող Վարդապետաց վասն Առաջնորդութեան՝ ունիմք զայն ի նկատի, բայց միանգամայն յայտնեմք թէ կարի դժուարին է գտանել զարժանաւորն եւ զյօժարամիտ անձնուէր Հովիւ, որ կարող լինիցի տիրապէս պաշտօն վարել յայդմ աշխարհի՝ առանց տատանման, ուր չնչեն միշտ հակառակ հողմունք։

Գ. Պատուէր տամք Ձեզ եւ Պատուարժան Հոգաբարձութեան, զի յամենայնի համերաշխ լինիցիք եւ միանգամայն ճանաչիցէք իւրաքանչիւր զիւր իրաւունս, զի կան պարտիք եւ իրաւունք որ առանձին վերաբերին Հովուական վիճակին ձերում՝ զոր պարտին անվթար պահել։ Եւ յորժամ յայնոսիկ կազմել զընդհանուր ժողով, յայնժամ հաստատուն կանոնադրութեամբ որոշեալ լինին պարտիք եւ իրաւունք Առաջնորդաց, Հովուաց եւ ժողովրդեան եւ ինքնին բառնին ամենայն դժուարութիւնք։

Դ. Ասէք թէ բազում են խառնազնացք եւ բազմաթիւ օտարամոլք՝ որք կենակցին ապօրինաբար ընդ այլս եւ առ մուսնանան ընդ Ամերիկուհիս. վասն այդպիսեաց պարտիք Ձեր են, Հոգեւորականաց եւ Հովուաց, զի հանապազ զգուշացուսջիք զնոսա յորդորական բանիւք եւ Երկիւղիւն Աստուծոյ. զի չիք այլ ինչ դարման, այլ միայն քարոզ եւ խրատ, առաջի առնելով զամենայն զվնասակար եւ զկորստաբեր հետեւանս, որք յառաջ գան յօտարամոլութենէ, յուսադրելով նաեւ յուսով Նախախնամողին, թէ Տէր Աստուած այցելութեամբ այց արասցէ Հայաստան Աշխարհի եւ ժողովրդեան եւ ունին ամենեքին վերադառնալ 'ի Հայրենիս 'ի ծոց ընտանեաց իւրեանց։ Ապա ուրեմն ջանացարուք հեռի պահել զզաւակունս մեր՝ յամուսնանալոյ ընդ օտարուհիս, եւ ապասել զիպող ժամանակի՝ վասն զտանելոյ համարիւն կենակից եւ լծակից։

Ե. Խնդրէք 'ի մէնջ արտօնութիւն վասն յարաբերութեան եւ բանակցութեան ընդ Անկլիգան Եպիսկոպոսական Եկեղեցւոյն։ Վասն յարաբերութեան առեմք, ունիք առաջի ձեր զօրինակ նախորդաց ձերոց, որք սիրով եւ խաղաղութեամբ պահպանեալ են զյարաբերութիւն ընդ Եպիսկոպոսական Եկեղեցւոյն, կարէք եւ դուք զնոյն առնել։ Իսկ եթէ լիակատար իրաւունս շնորհել խնդրէք վասն բանակցելոյ ընդ նոսա, կարէք որոշակի յայտնել մեզ խնդիրսն զայնոսիկ՝ յաղագս որոց ունիք բանակցիլ պաշտօնապէս։

'Ի վերջ բանիցս եւ պատուիրանաց որ առ ձեզ, եւ 'ի պատասխանի թղթոյն ձերոյ եւ վասն յարաբերութեան ընդ Բողոքական Ազգային, որոց վասն երկարապատում լեալ էք եւ ցանկայք զի համերաշխութիւն լիցի 'ի մէջ համարիւն եղբարց՝ բաժանելոց դաւանութեամբ եւ Եկեղեցեաւ, այ'ս է պատուէր մեր. զի ըստ ամենայնի քաղաքավարութեամբ եւ սիրով վարեսջիք ընդ նոսա յազգային գործս՝ որք արտաքոյ են Լուսաւորչական Եկեղեցւոյ ներքին եւ առանձին կառավարութենէն։ Եթէ հարկ լինիցի՝ համաժողով կազմել 'ի Լուսաւորչական եւ 'ի համարիւն Բողոքական ազգայնոց, 'ի բաց դնել կրօնական խնդիր եւ վէճ. իբրեւ Հայ եւ համազգի եւ միեւնոյն Հայրենեաց՝ երկրի զաւակ՝ խորհիլ վասն Հայրենի շինութեան, խորհիլ եւ առաւել խորհիլ թէ որո՞վ միջոցաւ եւ հնարիւք փակել զհոսանս գաղթականութեան եւ աշխատիլ միանգամայն հետզհետէ յետս դարձուցանել զողորմելի գաղթականս որք 'ի Հայրենիս ունին աշխատութեան արտորայս եւ այդր լեալ են այժմ դատարկաշրջիկ, անգործ եւ թշուառ։ Խորհիլ վասն նոցա որ ունին զուժ եւ զյարմարութիւն 'ի գործ եւ յարուեստ. այո՛, վասն նոցա աշխատիլ եւ չ'թողուլ պարապ։ Խորհիլ վասն կրթութեան պատանեաց եւ երիտասարդաց. պաշտպան եւ բարեբար գտանել վասն նոցա, որ կարող լինիցին զուսումն եւ զպիտանի ինչ արուեստ 'ի ձեռս բերել, որ օգտակար լիցի Հայրենի Աշ-

(Շարունակութիւն, Տես Երես 2)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Տասնեւիններորդ դարը մեծ դէպքի մը յղի է, գրեց Լամբնէ։ Արդեօք այդ երկուո՞ւքն են որ կը տեսնենք արդի քաղաքական և միջազգային տագնապին մէջ։ Օրհնեալ պըտուղն, որ մենք Հայերս Տաճկաստանի կործանումն կը կարծէինք, արդեօք Չինաստանի բաժանո՞ւմն պիտի ըլլայ։ Հեռատես անձանց համար կը տեսնուի հորիզոնին վրայ թանձր ամպեր, որք անդադար կը հաւաքուին, և որոնցմէ ելնելիք ելեքտրական կայծը այնպիսի ցնցում մը պիտի տայ երկրիս, որ հին աշխարհը չի՞ճանչցուելիք պիտի դառնայ։

Երկու մեծ ֆաքտէօռներ առաջնութեան համար կը կռուին։ Անգլիայ, որ քաղաքակրթութիւն կը ներկայացնէ, և Ռուսիայ, որ բարբարոսութիւնն կ'անձնաւորէ։ Միւս կառավարութիւններն ասոնց ձեռքին մէջ, իբր նարտի հասարակ քարեր, տեղին է և պարագային համեմատ կը մըղուին ու կը շարժին ահագին նարտին վրայ։ Դժբաղդաբարար Անգլիայ կը գտնուի մեկուսացեալ դրութեան մը մէջ։ Եգիպտոսի գրաւումը Գաղիան իրմէ հեռացուց. վաճառականական մրցումն և Թրանսվալի խնդիրն Գերմանիոյ համակրութիւնն կորուստի մատնեցին։ Իտալիան դեռ Ապիսինիայի մէջ ընդունած ապտակէն աչք չի բացաւ որ իր բարեկամութենամին ճանչնար։ Իսկ Աւստրիան այն'չափ ներքին գործերով ու խռովութիւններով տակն ու վրայ է որ ժամանակ չունի արտաքին գործոց ուշադրութիւն դարձնելու։

Միւս կողմէ Հնդկաստանի պատերազմը Անգլիոյ թեւին վրայ մեծ բեռ մ'է որ կը ծանրանայ օրէ օր։ Սըր Վիլեըմ Հարքօրթ և Սըր Հէնրի Ֆաուլըր, երկու ազատական վարիչներ, իրենց ատենախօսութեանց մէջ անօգուտ և անարդար կը նկատեն այս պատերազմը։ Լորտ Ռոզպէրիի Վարչութիւնն, երբ 1894—95ին Զիթրալի արշաւանքին կը ձեռնարկէր, սահմանագլխին վրայ գտնուած ցեղերուն հետ համաձայնութեան մը եկաւ, որով այս ցեղեր ազատ ճամբայ պիտի տային անգլիական բանակին, որ Զիթրալի պահականոցն ազատելէ վերջ Հնդկաստան պիտի վերադառնար, Զիթրալի շինուած ճամբան յիշեալ ցեղերուն յանձնելու պայմանաւ. բայց երբ արշաւանքը լրացաւ, ազատականներն պաշտօնէ ելան և իրենց յաջորդող պահպանողականներն՝ փոխանակ սրուած խոստումներն կատարելու, ճիշդ հակառակը գործեցին, Զիթրալի ճամբան գրաւելով։ Այս խոստմնազանցութիւնն մէկ

(Շարունակութիւն, Տես Երես 3)

ՏԻԳՐԻՍ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Կը հրատարակուի ամէն Շաբաթ օրեր,

ՏԻԳՐԻՍ Հրատարակչական Ընկերութեան կողմանէ.

Յ. ՂՈՒՄԲԻԿԵԱՆ, ... ԳԱՆՁԱՊԵՏ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ ՈՒ ՔԱՆԱՏԱՑԻ ՀԱՄԱՐ	Տլ.	Սթ.
Տարեկան	1	50
Վեցամսեայ		75
Եռամսեայ		40

— ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Տարեկան 10 ֆրանք.

Բաժանորդագրին ԿԱՆԽԻԿ վճարելի է միշտ:

Ծրար կամ նամակ ուղղել հետեւեալ հասցէին՝

To the DICKRIS PUBLISHING CO., 628 Third Ave., New York City.

Entered at the Post Office at New York as Second Class Mail Matter.

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, ՇԱԲԱԹ, ՅՈՒՆՎԱՐ 1 1898.

ՇՆՈՐՀԱՎԱԼՈՒԹԻՒՆ

ՏԻԳՐԻՍ Նոր Տարւոյ առթիւ կուգայ հրապարակաւ շնորհակալ ըլլալ ամէն անոնց որք թէ՛ առանձին նամակներով և թէ՛ բերանացի իրենց համակրութիւնն ու խրնդակցութիւնն յայտնեցին այս համեստ շաբաթաթերթին համար: Լրագրոյս Վարչութիւնն ուրախ է ըսել թէ ՏԻԳՐԻՍ կարծուածէն և յուսացուածէն աւելի ընդունելութիւն և համակրութիւն գտաւ ընդհանուր ժողովրդէն, և որոյ օժանդակութեամբ ու քաջալերով կը յուսայ այսուհետև դընել ՏԻԳՐԻՍը այնպիսի դիրքի մը մէջ որ կարող ըլլայ աւելի և աւելի ծառայել իր կոչման:

ՀԱՅՈՑ ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ

Ա.

Սովորութիւն եղած է հասարակ խօսակցութեանց մէջ ըսել "տարի մ'ալ անցաւ..." այո՛, ըստ երեւոյթին տարի մ'ալ անցաւ:

Այլ սակայն իրականութիւնն սա է թէ տարին, որ ժամանակի մի փոքր կոտորակը կրնանք անուանել, ոչ՛ կանցնի և ոչ՛ ալ փոփոխութեան կենթարկի:

Ինչպէս որ պարզ աչքի առջև արեւն է որ որոշեալ ճամբորդութիւն մը կը կատարէ ամէն օր, կամ կառախմբի ճամբորդին համար երկիրն է որ կը վազէ, այդպէս ալ մահկանացուի մը համար կը թուի թէ ժամանակն է որ կը թռի անդարձ: Բայց ոչ՛ արեւն կը քալէ, ոչ՛ երկիրն է կը թռի, և ո՛չ ալ ժամանակն է որ կանցնի: Բայց կայ բան մը որ կը սրանայ ժամանակին առջևէն- մահկանացուին կեանքն է այն, որոյ անխոնջ քայլերը չեն դադարիր, չեն յոգներ երբէք:

Թէ ի՛նչ է կեանքը, կամ ի՛նչ է ժամանակը ոչ ոք կրցած է գիտնալ. մարդիկ աշխատած են սահմաններ տալ այդ անվերջ ու անսկիզբ գաղտնիքին, առանց սակայն անոր խորը կրնալ թափանցելու:

Տարին սակայն Նախախնամութեան գծած այս կեանքի կարճ ճամբուն վրայ կայարան մէ, ուր մարդիկ սովորութիւն ունին պահ մի կանգ ու շունչ առնել՝ ճամբանին շարունակելու համար:

Նոր Տարին նոր քայլ մէ դէպ ի գերեզման, այն միակ հանգստավայրն աշխարհիս վրայ, ուր կատարեալ հաւասարութիւն կը տիրէ՝ տիեզերական արդար օրինաց ներքև:

Այս է Նոր Տարին:

Այս առթիւ է որ մարդիկ կը շնորհաւորեն զիրեար ու բարեմաղթութիւններ կընեն ապագային համար:

Այսօր է որ ամէն անհատ, լինի վաճառական կամ յետին գործաւոր, կը փակէ իր հաշիւն ու նոր կեանք մը կսկսի՝ նոր գլուխ մը բանալով իր տումարին մէջ:

Այս է նաև օրն յորում ազգեր ալ նոր տարւոյն սեմին վրայ կեցած՝ ակնարկ մը կը նետեն մօտ անցելոյն վերայ՝ անկուշտ աչօք ապագային նայելով:

Մենք ալ իբրեւ ազգ, եթէ կամիք, կը նայինք այսօր վերջի տարւոյն վրայ, բայց մխիթարական ի՞նչ տեսնելու համար...: Ամայի Հայրենիք մը, ուր մեր անթիւ նահատակաց գերեզմաններն անգամ չ'կան՝ որ գէթ ազգին անլուր դժբաղդութեանց կենդանի վկաներն ու կոթողները ըլլային: Իսկ ապագան մութ ու շատ անստոյգ է մանաւանդ մեզ՝ Հայերուս համար:

Ազգային տեսակէտէ նայելով՝ հարկ չկայ ըսել թէ վերջի տարին ալ դժբաղդ շրջան մը եղաւ Հայ ազգին: Բայց մեր վերջի փառքը Սէն Տընիի մէջ թաղելէ ի վեր ո՞ր մէկ տարին դժբաղդ չէ եղեր Հայուն...:

Ազգ մը որ քաղաքական կեանք չունի, ոչինչ ունի աշխարհի աչաց առջև...:

Ուրիշ ազգեր տարիէ տարի փառաց գագաթնակէտին հասնիլ կը նկրտին, բայց մենք օրէ օր անրաղդութեան ովկիանին մէջ կը խորասուզինք: Երբեմն ոչ-Քրիստոնեայ ցեղերն էին մեր թշնամիներն, վասն զի Քրիստոնեայ էինք մենք, բայց այս "լուսաւորեալ" դարուս մէջ Քառաթեի Գառնուկին երկրպագու ազգերն ալ միացած կերևին Հեթանոսին հետ մեզ բնաջինջ ընելու համար, որովհետև Քրիստոնեայ ենք...:

Մինչև հիմայ թշնամիի սուրն էր հեղինակն մեր Հայրենեաց աւերման. բայց հիմայ աւելի սոսկալի և աւերիչ թշնամի՝ մը եկած է կոտորածներու պակասը լրացնելու համար...: Հայաստան պարպուիլ սկսած է. Գաղթականութիւնն անբուժելի վէրք մ'է Հայութեան համար:

Մայս է մեր Նոր Տարին...: Հայրենիքի մէջ գլուխնիս դնելու տեղ չունինք. Հայրենիքէ դուրս կը տարագինք ու կը կորսուինք հեռագհեռ.

Քան զ'Սրայէլ տագնապեցանք մեք յուզով,
Եւ քան մեզ ոք նշդեհ ի կեանս ելայ ոչ:

Իրաց այս վիճակին մէջ մենք իրաւունք չունինք տօնել այս օրն ուրիշ բարեբաստիկ ազգերու պէս. Այլոց Նոր Տարի է այսօր, բայց մեզ համար սև Տարի...:

* * *

Ամերիկայի Հայ Գաղթականութիւնն, ազգային նաւաբեկութենէն ազատուող այս պզտիկ բեկորն ալ մատնաւոր պարագայ մը չունի գէթ մի քիչ մխիթարուելու համար: Փոքրիկ երեւոյթներ գաղթականութեանս համպոտ երկինքին վրայ երեւցող այդ անչան ամուպներն բաւական չեն մթնոլորտը լուսաւորելու համար:

Անցեալ տարին վհատութեան և թմրութեան շրջան մը եղաւ գաղթականութեանս համար, և ցաւալի է ըսել Նորն ալ կսկսի կրօնական անվերջանալի երկպառակութիւններով:

Ուսթը կռիւներուն կեդրոնը լինիլ կը թուի: Նիւ Եորք Պոսթըն և ուրիշ տեղեր նոյն կրօնական տենթով բռնուած են: Ահաւասիկ մեր Նոր Տարին Ամերիկայի մէջ:

Շնորհաւորենք՞ մենք զմեզ այս վիճակին համար:

ՀԱՅՐԻԿԻ ԿՈՆԴԱԿԸ

(Շարունակութիւն առաջին երեսէն)

խարհին մերում: Գոն եւ այլ բազմապսիսիբանք եւ խորհուրդք, որք կարող են բանալ ասպարէզ առաջի համաժողովին եւ արդիւնս յառաջ բերել 'ի շինութիւն քայքայեալ Ազգին:—Իսկ որ ինչ վերաբերի սոսկ եկեղեցական ներքին գործոց, որովք առաջնորդեալ վարի ժողովուրդն մեր ըստ ընտրական իրաւանց՝ որպէս ցուցանէ Ազգային Սահմանադրութիւն Հայոց, պարտ է և Ձեզ վարիլ ըստ այնմ, օրինակ Ձեզ Ազգ. Կեդրոնական Վարչութիւն Կ. Պոլսոյ, ուրանոր թէպէտ յոյժ փոքրաթիւ մասն կազմեն Բողոքական Ազգայինք, սակայն 'ի վաղ ժամանակէ հետէ դադարեցուցեալ է մուտ նոցա յազգային ժողովս մեր, պահելով հանդերձ զյարաբերութիւնս ընդ մէջ Պատրիարքարանի Հայոց և Ազգապետի նոցին: Իսկ եթէ ցանկացողք լիցին վերադառնալ 'ի ծոց Մայրենի Եկեղեցւոյ, անհրաժեշտ է ընդունիլ զայնպիսիսն 'ի հաղորդակցութիւն և արտօնել վարելիս զամենայն Ազգային Իրաւունս:

Զայսոսիկ հրահանգս մեր և պատուէրս տուեալ Ձեզ, լիայոյս եմք զի և դուք Ձերով խոհականութեամբ ունիք առաւել ևս օգտակար հանդիսանալ գործով և բանիւք վասն Ազգի և Եկեղեցւոյ, գուն գործելով հանապազ 'ի պայծառութիւն, եւ 'ի շինութիւն Ս. Եկեղեցւոյ, 'ի բարօրութիւն եւ 'ի խաղաղութիւն Ձեզ հաւատացեալ Հօտի եւ 'ի մխիթարութիւն եւ 'ի սփոփանս սրտի Մերոյ:

Հայցելով յԱմենակալէն 'ի վերայ Քո եւ պաշտօնակցացդ զառատազեղ շնորհս Ս. Հոգւոյն, օրհնեմք զի պըտղաբեր լիցին վաստակք Ձեր եւ ջանք՝ տալով պտուղ բարեաց ընդ միոյն հարիւրապատիկ:

Ողջ լերուք եւ Օրհնեալք յԱստուծոյ Հօրէ եւ մէնջ, հանդերձ սիրեցեալ Հօտիւդ ընդ յամայր ամս բարեբաստ կենցաղավարութեամբ, Ամէն:

ՄԿՐՏԻՉ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Ի 25 Սեպտեմբերի 1897 ամի,
եւ ըստ Տումարիս ՌՅԽԷ.
Ի Հայրապետութեան մերում Դ. ամի,
յԱրարատ, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի, Թիւ 968
Ի Վաղարշապատ:

ԶԲԱՒՈՐ ԸՆՏԱՆԻՔԻ ՄԱՍԻՆ

Ըսթէրլին, Դեկտ, 23.

...Խմբագիր,

Ներփակեալ ընդունեցէք եօթն տօլար, որ տաղուոյս Հայոց մէջ հանգանակուած է ի նպաստ չքաւոր Հայ ընտանիքին: Յարգանօք

Յ. ԳԱՎԱՖԵԱՆ

Ի նպաստ այս ընտանիքին մեր բացած հանգանակութեան արդիւնքն, յիշեալ 7 տօլարը իմիտին հաշուելով, կը լինի 18.38, որոց 15 տօլար և 13 սենթը յանձնուած է արդէն Տիկին...ի: Կը յուսանք որ Նոր Տարիի առթիւ այս տարաբաղդ ընտանիքն ուրիշ խորհողներ ևս պիտի գտնուին մեր ժողովրդի մէջ, ինչպէս որ Ըսթերլինի Հայ Գաղութն յիշեց զայն Ծնունդի առթիւ:

Այս ընտանիքի Հայրն Տիար...որ հիւանդանոցն է տակաւին, կը լսենք քիչ ատենէն կարձակուի բոլորովին ապաքինած:

ՀԱՅՈՑ ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ

Նոր Տարին եկաւ փառօք անհամար,
Զուարթ ու անկախ ազգերուն համար.
Բայց մեզ չի բերաւ նշոյլ մը յոյսի,
Կամ մխիթարիչ Ծնունդ մ'Յիսուսի.
Քանի մեր երկիր, մեր
տունն է քարքանթ;
Մեզ չկայ Կաղանդ:

Քրիստոս ծնաւ շատ դարեր առաջ,
Եկաւ մեզմելու աշխարհի հառաջ,
Բայց մեզի բերաւ ցաւ արիւն վշտեր,
Մահ ու կոտորած, Հայրենիք մ'աւեր.
Մինչև չը փչրի Հայու
Լուծն անգութ
Մեզ չկայ Ծնունդ:

Մեզ թշնամի են աշխարհ ու մարդիկ,
Թշնամի Եւրոպ, հեթանոս Տաճիկ.
Աստուած ալ մինչ երես դարձուցեր,
Մոռցած է դժբաղդ իր անտէր Հայեր.
Մինչև մեր ժանգոտ
շղթայն չը փչրի.
Չունինք Նոր Տարի:

Յիսուսը ծնաւ՝ աւետիս մարդոց,
Քարոզեցին երբ հիմունք դժոխոց,
Կրակէն անչէջ չատերն ազատեց,
Բայց իր Հայ ազգը կրակի մատնեց.
Մինչև որ ազգին այդ
հուր չը մարի,
Չունինք Նոր Տարի:

Նոր Տարին եկաւ բերաւ իր հետ լոյս,
Աշխարհի համար աւետիս և յոյս.
Բայց ոչինչ մեզի. մեր արև ծածկած,
Մեր ատաղը յերկին խաւար են մարած.
Մինչև մեր ատաղը
Չի ծագի, բարի
Չունինք Նոր Տարի:

Նոր տարին եկաւ, Ծնունդ իրեն հետ,
Դառնութիւնք այլոց հալեցան անհետ.
Բայց մեր կը մնան ազգային սառեր
Անհալ, բարդ իբարդ Հայկական ցաւեր
Բայց մինչև սառեր
չի հալին անյայտ,
Չի գար մեզ Կաղանդ:

Երբ սակայն փչրին կապանքմեր անուր
Մեզմանան ցաւեր ազգին ընդհանուր,
Երբ Հայու արև բարձունքէն Մասեաց
Ծագի, յոյս բերէ մեր հէգ Հայրենեաց,
Յայնժամ մեր միայն
կուգայ Նոր Տարի,
Ամանօր բարի:

Տղան—Հայրիկ, այս շաբթուն ինչ՞ու չարչուն զարդարեր են:

Հայրը—Նոր Տարի է, ընծայ կը գընեն իրարու:

Տղան—Հապա մեզի ո՞վ ընծայ պիտի ղրկէ:

Հայրը—Մեզ Հայրիկը ղրկած է արդէն

Տղան—Ինչ՞.

Հայրը— Հայրական խրատներով լի կոնդակ մը: ՍՈՒԻՆ

ԲԱՂԱԲԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

(Շարունակութիւն առաջին երեսէն)

կողմէ և Յունաստանի մէջ Տաճկական յաղթութիւններէն յառաջ եկած մոլեռանդութիւնն միւս կողմէ անմիջական պատճառ եղան հիմնական ապստամբութիւն յառաջ բերելու, որուն համար Անգղիայ անհամար հարստութիւն և կեանք պիտի զոհէ։

* * *

Գաղիա Տրէյֆիւս-Էսթէրհէյզիի խնդրով զբաղած է։ Գաղիական ազգը մեծ "պէպէկ" մըն է, որ միշտ խաղալիք մը կուզէ։ Իր քաղաքագէտներն այս կէտը լաւ հասկցած լինելով, վտանգաւոր ժամանակներ ժողովրդին ուշադրութիւնը ուրիշ տեղ կը դարձընեն։ Ինչպէս որ Թոնքինի, Թունուզի, Տահոմէի և Մատակասգարի արշաւանքներն Գերմանիոյ դէմ եղող գրգռումներն հանդարտեցնելու ծառայեցին, այսպէս ալ Տրէյֆուսի միջադէպը մէջ բերուած է, ոչպէսզի Խաղաղական Ովկիանոսի մէջ տեղի ունեցող դէպքերը վրիպին ժողովրդին ուշադրութենէն։ Կայ Փանամայի մը մշանջենական խնդիր մը, որ չի մարելիք կրակ է, ժամանակ ժամանակ վրան մոխիր կը ծածկեն, բայց Կառավարութիւնը, երբ հարկը պահանջէ, կը խառնէ այս կրակը՝ կայծեր մէջտեղ բերելու համար։

* * *

Գերմանիոյ քաղաքական հաւասոյ հանգանակին առաջին կէտը Ռուսիայի հետ բարեկամ ըլլալ է, և եթէ բարեկամութիւնն անկարելի է, գոնէ հաշտ մնալ։ Գերմանիա կաշխատի Ֆռանքօ-Ռուսական նիզակակցութիւնը աւրել, և ասոր համար ո՛և է զոհողութիւն չի խնայեր։ Այս որ է Ռուսիայի ահռելի զօրութիւն կուտայ։

Մարդ վերջին ատիճան դիւրահաւան ըլլալու է որ չկարենայ հաւատալ Գերմանիոյ Կայսեր խելագարութեան։ Սակայն Վիլհէլմի խենթութիւնն հասարակ խենթութեան չի նմանիր, և յիշել կուտայ մեզ Ֆրէտերիք Հիշէի խօսքը թէ "ինքզինքը խենթ ձևացնող մարդ մը ամենավտանգաւոր կենդանին է աշխարհիս վրայ„։ Այս խելօք խենթը Բայխստակէն 200 միլիոն Մարքի վարկ մը կը պահանջէ նաւատորմիղը զօրացնելու համար, անանկ որ, եթէ ոչ Անգղիոյ, գոնէ Գաղղիոյ հետ կարենայ մրցիլ ծովի մրայ։ Կուզէ նաև արտաքոյ կարգի օրէնք մը որով կարենայ ընկերվարականներն ջնջել մէջտեղէն։ Սակայն Բայխստակը չի յօժարիր զայն ցրուել գործին չգար, զի 1894ին փորձեց անգամ մի և նորընտիր Վեհաժողովը աւելի հակառակ գտաւ իրեն։ Իրաց այս վիճակին մէջ պետական հարուած մը (քու տ'էթա) տալը միայն մէջոց կը մնայ երեն՝ կայսերական սահմանադրութիւնն փոխելով և ընդհ. քուէարկութեան իրաւունքը սահմանափակելով։ Սակայն ժողովուրդը զարգացած լինելով՝ տարակոյս չկայ որ չ'պիտի համբերէ այսպիսի փորձի մը։ Բայց երբ Զինական խնդիրը բացուեցաւ, Վիլհէլմ ըսաւ ինքնիրեն "այս Զինական գործին մէջ հոգւով մարմնով մտնեմ. եթէ Զինաստան դէմ կենայ ու պատերազմ ըլլայ, ժողովուրդս յաղթութեան ուրախութեամբ արբեցած, ինչ որ ընեմ ձայն չի հաներ, իսկ եթէ Զինը դէմ չի դնէ, գոնէ մէկ մեծ նաւային ցոյց ըրած կըլլանք՝ մեր նաւատորմիղի ակարութիւնն ու անբաւականութիւնն իլլյս ածելով, և ժողովուրդն այս տեսնելով խնդրուած վարկը կուտայ։" Ապագան ցոյց պիտի տայ սակայն թէ՝ գործադրելի՞է այս խորհուրդ կամ ոչ։

* * *

Աւստրիայ դեռ չնորոգեց Հունգարիոյ հետ իր դաշնակցութիւնն, և չի գիտցուիր թէ պիտի յաջողի՞ այս մասին։ Լեզուներու խնդիրը չկարգադրուեցաւ Պօհէմիայի մէջ։ Չէխերը կուզեն որ իրենց լեզուն պաշտօնական ըլլայ Գերմաններենի պէս։ իսկ Գերմանները ատոր կը հակառակին։ այս առիթ մը եղաւ հին ցեղային ատելութեանց ոգին արթնցնել։ Փրակէն էր որ ծագեցաւ 1848ի յեղափոխութիւնն և տարածուեցաւ հըրդէհի մը պէս Հապսպուրկներու Կայսրութեան մէջ։ կը վախնանք որ նոյն դիպուածներն են որ եկած են յիսուն տարի վերջ կրկնուիլ նորէն։ Բայց կը յուսանք թէ Ֆրանս-Ճօզէֆի անձնաւորութիւնն՝ զոր կը սիրեն ամենն ալ, նոր հրաշալի փոփոխութիւն մը յառաջ կը բերէ իրաց այս վիճակին մէջ։ Տխուր է դիտել թէ 40 միլիոն բնակչով տէրութեան մը ապրելիք օրերն 68 տարեկան ծերունիի մը օրերուն հետ համրուած են։

* * *

Այս ամէն խռովութեանց մէջ Ռուսիայ Փորթ Առթրը առաւ, ու կը պատրաստուի Զինաստանի կարեւոր մէկ մասն կամաց կամաց իւրացնել։ բայց ինչ՞ պիտի ըսեն Անգղիա եւ Ճաբոն։ Այս երկու երկիրներն եթէ միանան, ինչպէս որ կը զրուցուի, ծովային ամենէ մեծ զօրութիւնը պիտի ներկայացնեն։ Եւ ո՞վ պիտի դիմադրէ իրենց։

1894ին Զին Ճաբոնական պատերազմի սկիզբներն, Ռուսիայ յայտարարեց թէ թոյլ պիտի չը տայ որ ո՛ եւ է Տէրութիւն ոտք դնէ ու մնայ Զինական հողի վրայ։ Բայց ինչ՞պէս կըլլայ որ Թոյլ կուտայ այժմ Գերմանիոյ գրաւել Քիօ Զաւ, ու ինքը կառնէ զՓորթ Առթրը։ Կը թուի սակայն թէ Ճաբոն ու Անգղիա պիտի ըլլան Զինաստանի ամբողջութիւնը պահելու նախանձախնդիր ազգերը, ինչպէս որ Տաճկաստանի պահպան հրեշտակը Ռուսիան եղաւ։

Ալֆրէտ տը Միւզէ ըսած է թէ "սիրահարութեան մէջ երբէք բանի մը վրայ երդում ընելու չէ", այսպէս ալ կրնանք ըսել թէ արդի քաղաքականութեան մէջ բանի մը վերայ երդունալու չէ երբէք։

ՄԱՆՐԱԼՈՒՐՔ

—Անցեալ շաբաթ օր Ատէմս Էքսփրէսի կառքերէն մին Պ. Գնդունիի կառքին զարկաւ, 29րդ փողոցին վրայ։ Պ. Գնդունիի կառքն թէ կորցեցաւ և թէ ինքն կառքէն իյնալով փնտուեցաւ։ Ցիշեալն գատ պիտի բանայ ընկերութեան առջև։

—Լէյք Վիուէն (Նիւ Ճէրսի) Տիկին Ճրճիսեան մեզի կը հաղորդէ թէ անցեալ Շաբաթ երեկոյ տեղւոյն ազգայիններէն Պ. Մանուկ Տապիկեան ամուսնացեր է Օր. Մ. Բայլի անուն ամերիկուհւոյ մը մը հետ։ Հարսանեկան հանդէսը տեղի ունեցեր է մեծ շքով Տ. Իսկեանի տունն, ներկայութեան Հայ և Ամերիկացի հարսնեւորաց։ Պսակի արարողութիւնն կատարած է Պատ. Հայկակ Խազոյեան։ Օր. Բայլի Տիկին Իսկեանի քոյրն է։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՈՐ ԵԿԵՂԵՑԻԻ ՄԸ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆԸ

—Անցեալ կիրակի տեղի ունեցաւ Ընդհ. ժողով մը ի Ուէսթ Հոպոքըն, եկեղեցի մը շինելու ծանօթ խնդրով զբաղելու համար։ Ժողովը որոշեց վերջնականապէս արտօնել իւր յատուկ յանձնախումբը, որ կը բաղկանայ տեղւոյն Հոգաբարձութենէն և 6 ժողովրդէ ընտրեալ անդամներէ, հանգանակութեան ձեռնարկել, մասնաւոր նուիրատոմսերով, եւ յատուկ տեղ մը գտնելու ետեւէ ըլլալ։

Ժողովը որոշեց նաեւ Ցունուար 9ին դնդհանուր ժողով գումարել նորէն ի Պէրնարտ Հօլ։

ՑԱՆԶՆԱԽՄԲԻ ԱՆԴԱՄՔ ԵՆ

(Հոգաբարձութիւն)

Տրք. Պետրոս Զանգալեան
Յակոբ Բրուտեան
Յակոբ Ֆէնէրճեան
Կարապետ Աճէմեան
Կիրակոս Գալէզպէզեան
Թովմաս Զարշաֆճեան

(Նորնտիր Անդամք)

Տքթր. Զ. Բ. Թէոտորեան
Տրք. Արմենակ Կիւլեան
Նազար Կիւլեան
Սենեքէրիմ „
Մկրտիչ Շաթիրեան
Մարտիրոս Զարշաֆճեան

—Պ. Ճինիչանի դիւերային վարժարանն, որ տօնելու առթիւ փակուած էր, Յնվր. 3ի երեկոյէն ըսկսեալ պիտի բացուի նոյն հասարակաց վարժարանի շէնքին մէջ։

—Իլլուսթրէյթըտ Ամերիքէն շաբաթաթերթի վերջի թիւը, Բիշերտ Նայթ սարագրութեամբ "բաց նամակ" մը կը պարունակէ կծու լեզուով, Սուլթան Համիտի ուղղեալ։ Նոյն թուին մէջ հրատարակուած կայ Սուլթանի դունաւոր պատկերը որոյ ձեռքերն ու պռկունքներն արիւնով ներկուած են։

—Արժ. Տ. Մաշթոց Վարդապետի շրջաբերականն, որ տպուեցաւ այս շաբթու, ստանալ փոփաքոդներ դիմելու են Նորին Արժանապատուութեան անձամբ կամ նամակաւ։

—Այս երեկոյ Փրովիտէնսի մէջ տեղի կունենայ Պէշիկթաշլեանի Արշակ Բ. ողբերգութեան ներկայացումը որ պիտի տրուի տեղւոյն ազգ. Գրադարանին կողմէ։

Ուսթրէն կը գրեն

"Հոգաբարձութեան կազմած Ազգ. Լսարանի նոր կանոնագրի ծրագիրը՝ ժողովրդէն ընտրուած մասնախումբէ մը քննուեցաւ, բարեփոխուեցաւ և ժողովրդէն ընդունուելով նոր կանոնագրի հիման վրայ ազգային ուսումնական խորհուրդ մը ընտրուեցաւ, որ հոգեւոր Հովիւ Տ. Մաշթոց Վարդապետի նախագահութեամբ պիտի գումարի շաբթուս մէջ և գործի սկսի։

"Ուսումն. Խորհրդին անդամ ընտրուեցան հետեւեալ վեց անձինք ընդհանուր ժողովրդի կողմէն՝ առանց կրօնական խտրութեան.

Տիարք Խաչատուր Պէննէեան, Միհրան Տօլմաճեան, Նշան Թիֆէնկճեան, Սարգիս Շաղալեան, Տրդատ Վարդապետեան և Մանուկ Ծերունեան Իսկ Սուրբ Փրկիչ Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութեան կողմէ հետեւեալ երեքը ընտրուեցան.

Տիարք Ռուբէն Գալանճեան, Սարգիս Մհ. Գրիգորեան եւ Սարգիս Եաղուպեան։

ՊՕՍԹՈՆ

—Անցեալ Կիրակի Սթ. Փօլ եկեղեցւոյ Հոգաբարձութիւնն արգիլեց Հայոց ժամերգութիւն կատարել, երկու շաբաթ առաջ նոյն եկեղեցւոյն մէջ պատահած անախորժ կռուի մը պատճառաւ, որ տեղի ունեցած էր Հայոց մէջ։

Ուրախ ենք լսելու այսօր որ Episկոպոսական եկեղեցիի Երէցը յատուկ նամակ մը գրելով Դեր. Տ. Խաղ Վարդապետին, ցաւ յայտնած է պատահած միջադէպին համար, և հրաւիրած է Հայերը կրկին շարունակեն ժամերգութիւն կատարելու եկեղեցիին մէջ, պայմանաւ որ այս տեսակ անվայել դէպքեր կրկին չի պատահին։ Նորակազմ Հոգաբարձութիւնը կը յուսանք որ միանգամ ընդ միշտ պիտի բառնայ Պօսթոնի Հայերու միջև այս կռիւներու պատճառները։

—Կը լսենք թէ Հայ. Յեղ. Դաշնակցական Կոմիտէները Պատգամաւորական Ընդհ. Ժողով մը գումարած են անցեալ շաբթու Պօսթոնի մէջ։ Ժողովը սկսած է Դեկտ. 25 շաբաթ առաւօտ ժամը 9ին, և տեւած է մինչև Դեկտ. 27, երկուշաբթի գիշեր։ Ժողովները գիշերները շատ ուշ ատեն ցրուած են և դադարները շատ կարճ տեւած են։

—Կիրակի օրը Պօսթոնի նորակազմ Լսարանի ընդհանուր ժողովին մէջ Լսարանի վարչութեան անդամներ ընտրուած են հետեւեալները,

Արժ. Տ. Խաղ Վ. Մարգարեան
Տիարք, Կ. Փափազեան
Ս. Թաթաւեան
Մ. Տամղաճեան
Կ. Գարակիւլեան
Ա. Տաւմաշեան
Զ. Շիշմանեան

Իսկ Հոգաբարձութեան անդամ ընտրուած են,

Տիարք. Կ. Փափազեան, Ս. Թաթարեան, Մ. Տաղմաճեան, Կ. Գարակիւլեան, Դ. Ղուկասեան, Ս. Սեղբոսեան և Մ. Թուխմանեան։

—Փրովիտէնսի Հայկական Նուագածուած խումբը անցեալ Շաբաթ և Կիրակի օրերը խմբովին Պօսթոնի, Լորէնսի և Լինի փողոցները չրջած է։

—Այս շաբթու երկու ընտանիքներ եւ քանի անհատներ հասան Տիգրանակերտէն՝ ընդամէնը 15 հոգիի չափ։ Ասոնց մէջ է Թոնամեան ընտանիքը։

—Փրովիտէնսէն վերջի պահուս առնուած նամակ մը կը պատմէ թէ տեղւոյն բողոքական ազգայինք անցեալ Կիրակի օր, հոգեւոր պաշտամունք վերջ նոր քարոզիչ մը ընտրելու համար ապօրինաւոր ժողով մը ըրած են։ Ընտրութիւնն կատարուած է տարօրինակ կռիւներու մէջ, անանկ որ եկեղեցւոյն խափշիկ պահպանն քանիցս ճրագներն մարած ու ժողովուրդն դուրս ընել փորձած է։ Բայց վերջապէս ապօրինի քուէարկութեամբ քարոզիչ մը ընտրուած է յանձին Պատ. Գ. Տ. Գ. ի։

ԿՈՒԶՈՒԻ

Պզտիկ Հայ տղայ մը, Շաբաթ և Կիրակի օրեր ՏԻԳՐԻՍ վաճառելու համար, գոհացուցիչ վարձատրութեամբ։ Դիմել Խմբագրութեանս։

ԱԶԴ

Ամէն անոնք որ կը փափաքին ունենալ Մուրատ Շերվանի մեծադիր լուսանկարը, թող դիմեն վարի հասցէին։ Լուսանկարներէն գոյացած արդիւնքը պիտի յատկացուի Մուրատ Շերվանի այրեցած թշուառ մօրը։

Գինն է 25 սենթ։
Տ. Սիւփէլեան,
11, Բէդֆինօվ Սթրիթ
Պօսթոն, Մասս.

ԱԶԴ

Պատիւ ունինք ծանուցանել թէ ՏԻԳՐԻՍի տպարանին մէջ կը տպուի, ծանուցումներ, այցետոմս, տետրակներ և այլ ամէն տեսակ գործեր, գոհացուցիչ գներով։ Մեր տպարանին մէջ տպուած ազգային և կրօնական հրաւիրագիրները կարտատպենք նաև ՏԻԳՐԻՍի մէջ առանց աւելորդ ծախքի։

ՆԱԻԱՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ հասան,
ՄՈՒՆՋԷՆ Պրիմէնէն.
ՓՐՈՒՍԻԷՆ Համպուրկէն.
Այսօր կը հասնի,
ՍԹ. ԼՈՒԻՋ Սաութամթընէն
Վաղը կսպասուի,
ԼԱ ՊՐԷԹԱՆԵԸ Հավրէն։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԿՌԻԻ ՑՈՒՍԹԸՐ

Ուսթբրէ ընդունուած բազմաթիւ թղթակցութիւններ կը պատմեն թէ երկու շաբաթ առաջ, Կիրակի օր, Ս. Փրկիչ Եկեղեցին կռուի թատերարեմ դարձած է, որուն տեղացիք չըլլականերէն եկած են հանդիսատես ըլլալու։

Այս կռիւներ ծագած են Վեհ. Հայրիկի Կոնդակի ընթերցումէն վերջ, երբ Տ. Մաշթոց Վարդապետ սկսած է բացատրութիւններ տալ մի քանի կէտերու վրայ, և քննադատել Հոգաբարձութեան և անհատի մը "խռովարար" ընթացքը։

Ուսթբրի ժողովուրդը շատ յուզուած է այս օրեր այսպիսի կրօնական անվերջ կռիւներով, որք, մեզ գրուածներուն նայելով, հետևանք են անձնական հակառակութեանց։ Եւ երբ անձնականն՝ ազգային կամ կրօնական խնդիրներու մէջ կը մտցուի, հետեւութիւնը դիւրին է մտածել։ Մեր թղթակիցք այս խնդիրն տարբեր տարբեր գոյներով կը նկարագրեն. ոմանք Հոգաբարձութիւնն պատասխանատու կը նկատեն այս անախորժ դէպքերուն, ոմանք՝ զԱրժ. Մաշթոց Վարդապետ և ոմանք՝ մի այլ անհատ, բայց որչափ կրցած ենք ստուգել և հասկնալ, այս պատասխանատուութիւնը կը ծանրանայ ամէնուն վրայ։

Մենք թէև չենք ախորժիր այսպիսի կռիւներու արձագանք ըլլալ, բայց ստիպուած ըլլալով գաղափար մը տալ, այսչափ ըսելու ենք թէ այս բոլոր անախորժ դէպքերն ծնունդ առած են "կուզեմ, չեմ ուզեր"ի սովորական տրտունջներէ, որք անձնական հակառակութեանց հետ միանալով հասած են այս կնճռոտ աստիճանին։

Աւելորդ էրսել սակայն թէ, այս վիճակ պատուաբեր չէ Հայ անուան, և մանաւանդ Ուսթբրի ժողովրդին։ Տ. Մաշթոց Վարդապետ և Ազգ. Հոգաբարձութիւնն պարտաւոր են վերջ մը տալ այս երկպառակութեանց, որք պիտի կրնան դիւրութեամբ վերջ գտնել, եթէ Վեհ. Հայրիկի հրամաններն կէտ առ կէտ գործադրել ուզեն։

ՍԹԷՄՖՕՐՏ, Դեկտ. 22, '97.

Խմբագիր ՏԻԳՐԻՍԻ,

Տեղւոյս գաղութի ազգային ըզգացումները զարթուցանելու եւ բարոյական օգուտ մը հասցնելու համար, անցեալ երեկոյ սաստ գտնուող յեղափոխական մարմնոյ մը նախաձեռնութեամբ ունեցանք ընդհանուր հրապարակային ժողով մը, յորում մասնաւորաբար ուրիշ քաղաքներէ երկու անձինք հրաւիրուած էին խօսելու։ Ժողովը շատ լաւ տպաւորութիւն թողուց ներկայից վրայ։ Ցարգելի ատենախօսներու խմաստալից խօսքերը լսելէ յետոյ, ժողովը որոշեց կազմել նաև գրադարանի մի՝ առ այս նպատակ մի քանի անձինք նուիրեցին քանի մը հատոր գրքեր և լրագիրներ։ Առժամանակեայ կերպով ընտրուեցաւ մասնախումբ մը անմիջական գործերը կարգադրելու համար։ Ժողովոյս ներկայ էին գրեթէ քաղաքիս ամբողջ գաղութը, բացի մէկ երկու աննշան արարածներէ, որոնք այդ ժամանակ մի աւելի շատ կարեւոր գործ ունէին կատարելու. այո՛, ունէին, թէրեւս դեռ նարտիկամ թղթախաղի փարթին չէր լմնցեր։ Ցաւալի է ըսել որ ինչպէս առհասարակ ամէն տեղ, նոյնպէս և աստ, գաղթականութեան թուոյն համեմատութեամբ՝ կան մարդիկ որ դեռ այս տեսակ ժողովներու, դումարումներու, ճառ-ատենախօսութիւններու ՇԱՆԲԱՐՈՉ անունը կուտան. իսկ գրքի, լրագրի և վերջապէս մտքի զարգացման համար ըստակ տալը աններելի շռայլութիւն. ընդ հակառակը այլեւայլ խմելիքի եւն. անտեղի ծախսերը եւ աստ անդ նստիլ, ափեղցրփեղ սրախօսութիւն ընելը կը նկատեն կարեւոր պէտքեր։

Ց. Պ. Զ.

ՊՈՍԹՈՆԻ ՏԱԳՆԱՊԸ

ՊՈՍԹՈՆ, Դեկտ. 21

Կղերի ու կրօնի ազդեցութիւնէն Պոսթոնն ալ զերծ չի մնաց։ Վերջերս այս փոթորիկն ալ եկաւ խռովել քաղաքիս Հայութիւնը։ Թէեւ առաջին անգամն է որ այսպիսի մի խնդիր կը յուզուի աստ, սակայն բաւական սուր կերպարանք առած է ու կսպառնայ ապագային։

Կղերն ու ժողովուրդը զոհ կերթան մի քանի անհատներու շահերուն ու ներքին ատելութեանց։ Ժամանակ մը Բողոքականի ու Լուսաւորչականի խնդիր յարուցին. ջուրը պըղտորեցաւ, բայց հացկատակները ձուկ բռնելու մասին յուսախաբ եղան.

Այժմ Վարդապետի ու Հոգաբարձութեան միջեւ հակառակութիւններ ծագած են, որոյ վասն ժողովուրդը ընտրեց հինգ անձերէ բաղկացեալ յանձնախումբ մը խռովութիւններու պատճառները քննելու եւ տեղեկագրելու պաշտօնով։ Լսածիս նայելով Հոգաբարձութիւնն մերժած է ներկայանալ Յանձնախմբին, եւ չէ ուզած ո՛ եւ է խնդրոյ մասին բացատրութիւն տալ։ Հետեւաբար անցեալ Կիրակի Յանձնախումբն Սէնթ Փօլ Եկեղեցւոյ մէջ—ուր տեղի կունենան Լուսաւորչական Եկեղեցւոյ պաշտամունք—խնդիրն ժողովրդեան կը պարզէ ի ներկայութեան Վարդապետի և Հոգաբարձութեան։ Ասկէ կը ծագի վէճ մը՝ որոյ կը յաջորդէ բռունցքներու մի քանի շարժումներ, բայց քիչ հետեւանքով։

Կսուի թէ ժողովուրդն կուզէ որ Հոգաբարձութիւնն հրաժարի, սակայն սոքա կառարկեն թէ՝ իրենք ընտրուած են պաշտօնավարել մինչեւ որ Ամերիկայի մէջ սահմանադրական կազմակերպութիւն մը յառաջ գայ, և երկրորդական պարիարքարան մը հաստատուի։ Աչքերնիս լոյս տալ ինձ կուզենք, Պոսթոնցիներ։

ՍՇՈՏ

Հ Ի Ր Զ Օ Լ Ս

ՄԱԶԻ ԴԵՂ

կը զօրացնէ, կը մաքրէ, կը փայլեցնէ մազերը ու յափելը կը դադրեցնէ։ Կը բուժէ աև մորթի հիւանդութիւնն ու կը մաքրէ թեփերը։

Միանգամ փորձել բաւական է սա դեղին արժէքը գիտնալու համար, որ արեւելեան խոտե՛ պատրաստուած է յոյժ հաճելի մի հոտով։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն քով։

Գին 50 Սէնթ միայն։

Կարելի է ստանալ նաև Հայկական դեղարանէն — ի Թիւ 472 3րդ Ամիւ, Նիւ Եորք։

ՆՈՐ ՏԱՐԻԻ ԲԱՐՏԵՐ

Մեր իվաճառ հանած այս տարուան ՆՈՐ ՏԱՐԻԻ և ԾՆՆԴԵԱՆ յատուկ քարտերն, հայերէն տպագրութեամբ, կը պարունակեն շատ ընտիր ու զարդարուն տեսակներ։

Գներն կը տարբերին տեսակին համաձայն։

Հատը 5 սենթէ մինչև 20 սենթ քարտեր ունինք։

Դուրսերէն եկող յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։

Գիներն կանխիկ են, փոսթի ծախքը գնողներուն կը պատկանի։

Դիմել ՏԻԳՐԻՍԻ Խմբագրութեան։

Հասարակաց . . . . . , 1854

ՑԱԿՈԲ Խ. ԽԷՐԲԷԿԵԱՆ,

(Ներկայացուցիչ)

ՈՒԻԼԻԸՄ Պ. ՔԷՕՀԼԸՐ ԵՒ ԵՂԲԱՐՑ,

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ

Գինիի, Օղիի, ոգելից Ըմպելեաց են.

ԹԻՒ 202, 204 ԻՍԹ 29րդ Փողոց,

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, Ն. Ե.

Պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ իւր վաճառած ըմպելիքներն ոչ՛ միայն փորձեալ և անխարդախ են, այլ և դիւրամատչելի են ամէն գաստակարգի անձանց.

Այս վաճառատան մէջ կը ծախուին Եւրոպական, տեղական, Քալիֆորնիայի և տանկական ամէն տեսակ ուիսքի, օղի, գինի, շամբանիա, մասթիքայ, գարեջուր, պրանտի, ափսինթ և այլն, իրենց ամէն տեսակներովն։

Փափաքողաց գներու ցուցակը կը ղրկուի առանց ո՛ և է ծախքի։

Յանձնարարութիւնք կը կատարուին ամենայն ճշդութեամբ եւ փութով։ Քաղաքին մէջ ապրանքներն ձրի կը ղրկուին, իսկ քաղաքէ դուրս ղրկուածներուն ծախքը գնողներուն վրայ է։

Ըմպելիներ կը վաճառուին թէ՛ մեծ և թէ՛ փոքր քանակութեամբ, իրենց յատուկ գներով։ (Հօլսէյլ անտ ռիթէյլ)

Մեր յաճախորդք երբ չի հաւնին իրենց գնած ըմպելիքներուն, անձն կառնենք զայնս փոխել, եթէ պակսած ու վնասուած չըլլան։

Ըմպելիքներ կը վաճառուին չիշով, կալընով, տակառով և յատուկ սնտուկներով որք կը պարունակեն 12 կամ 24 շիշեր։

Դիմել յիշեալ հասցէին կամ Ց. Խ. ԽԷՐԲԷԿԵԱՆ, 535 ՈՒԷՍԹ 57րդ Փողոց, Ն. Ե.

ՈՒԻՆՏԶԸՐ ՏՐԷ ԸՍԹՕՐ,

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ,

472 3րդ Ամիւ, Նիւ Եորք։

Ց. Տ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել թէ դեղագիրներ կը պատրաստէ խիստ աժան գիներով։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐ ՓՈԽ-ԳՐՈՑ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել թէ խիստ աժան կերպով փոխ. գրեր կուտամ Պօլսոյ և Խարբերդի համար Ցարութիւն էֆ. Խարբութլեան և եղբարց տան վրայ քաշուած, Օսմ. Լիրան 4 տոլար 50 սենթէն հաշուելով։ Իսկ Մալաթիայի, Բալուի, Բերրիի, Մեծկերտի, Տիգրանակերտի, Կարնի, Բղնոյի և Երզնկայի համար դրամ կը ղրկուի մասնաւոր գործակալներու վրայ, լիրան 4 տոլար 55 սենթէն.

Մարսէյլ և Ալէքսանդրիա (Եգիպտոս) դրամ ղրկողներուն ալ կրնանք փոխ-գիր տալ.

Ուրիշ քաղաքներու համար դրամ ղրկողներն կրնան Կ. Պոլսոյ տան վրայ փոխ-գիր առնել եղիւրութեամբ ծախել զայնս վաճառականաց։

Մեր հասցէն հետեւեալն է.

Միհրան Խարբութլեան

Փ. Օ. ՊՕՔՍ. 470, ՈՒՍԹԱՐ. ՄԱՍՍ.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆ

ՇԱՀԳԱԶԵԱՆ ԵՒ ՍԱՐԱՖԵԱՆ

Թիւ 239 Իսթ 27րդ Փողոց,

ՆԻՒ ԵՈՐՔ։

Պօռտ, Նախաճաշի հետ հաւկիթ կը տրուի միայն 1.75 տոլար։

Պօրտ, Նախաճաշը առանց հաւկիթի, միայն 1.50 տոլար։

ՃԷՑՄԸՍ ՍԱԿԸՐ

Վաճառական ամէն տեսակ ընտիր ասուեղէններու, խիստ գոհացուցիչ գներով. Հայ դերձակներ կըրնան իրենց ասուեղէնները գնել այս տունէն շատ աժան գներով։

246 Քանալ Ըսթրիթ

ԿՕՇԿԱՎԱՃԱՌ ԵՒ ԿՕՇԿԱԿԱՐ

Թիւ 239, ԻՍԹ 26րդ. Փողոց, Ն. Ե.

Ամէն տեսակ կօշիկներ թէ արանց և կանաց, թէ աղջիկանց և տղայոց, կը վաճառենք չափաւոր գներով։ Կը կարենք ապսպրուած նոր կօշիկներ ու կը նորոգենք հիներն խիստ վայելուչ կերպով։

Ա. ԹՕՓՈՒԶԵԱՆ

ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳԻՏԱՐԱՆ

9երորդ տպագրութիւն

Մաքսուէլ Սըմբրեթլ

Հրատարակիչ

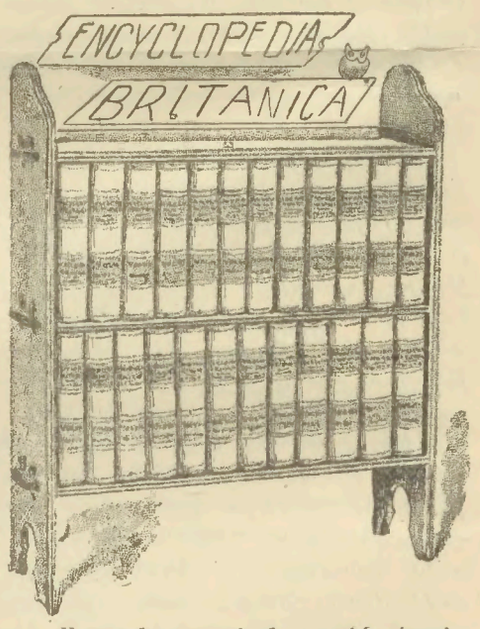

Այս անզուգական գործն կը վաճառուի բաժանորդագրութեամբ միայն. իւրաքանչիւր հատորն կարժէ 2.50է մինչև 4 տոլ, կազմի տեսակին համեմատ։ Մէկ հատորին գինն վճարողի մը կը ղրկենք բոլոր հատորներն, պայմանաւ որ մնացեալներուն գինն վճարուի մաս առ մաս՝ ամիսը տալով մէկ հատորի գինն միայն։

Բացատրութեան պէտք չունի այս համագիտարանն՝ որ կը բաղկանայ 25 մեծադիր հատորներէ, և կը պարունակէ 7000 պատկերներ ու գունաւոր աշխարհացոյց քարտէզներ։

Թանգարան մը կատարեալ է առանց համագիտարանի։ Որ և է երկրի, նիւթի, անհատի, և կամ խնդրի վրայ տեղեկութիւն առնել փափաքող մը համագիտարանի դիմելէ զատ ուրիշ կերպով չի կրնար գոհացում տալ իր մտաց։ Համագիտարանը ահագին թանգարան մ'է ինքնին։ Նոր Տարիի համար ամենէ ընտիր նուէր մ'է այս համագիտարանն։